

Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Ελένη Κορομπόκη και Θάνος Δημόπουλος (Πρύτανης ΕΚΠΑ) απαντούν σε συχνές ερωτήσεις για τη νόσο COVID-19

Τί προκαλεί ο κορωνοϊός SARS-CoV-2;

Ο κορωνοϊός SARS-CoV-2 προκαλεί τη νόσο COVID-19 η οποία μπορεί να έχει βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπλοκές. Η νόσος ξεκινά συνήθως με ήπια συμπτώματα (πυρετό, κακουχία, βήχα) αλλά τελικά μπορεί να επηρεάσει τη λειτουργία των πνευμόνων, του ήπατος, των νεφρών, ακόμα και του εγκεφάλου.

Πώς μεταδίδεται ο κορωνοϊός;

Συνήθως ο ιός μεταδίδεται αερογενώς, μετά από στενή επαφή με μολυσμένο άτομο, με την ομιλία, το βήχα, το φτάρνισμα. Εξαπλώνεται εύκολα μεταξύ ατόμων που βρίσκονται σε απόσταση μικρότερης του ενάμιση μέτρου. Το μολυσμένο άτομο μπορεί να μεταδίδει τον ιό ακόμα και πριν εκδηλώσει συμπτώματα. Πιο σπάνια, ο ιός μπορεί να μεταδοθεί από επιφάνειες, πχ αγγίζοντας ένα μολυσμένο αντικείμενο όπως το πόμολο της πόρτας.

Πότε εκδηλώνονται τα πρώτα συμπτώματα;

Μόλις ο ιός εισέλθει στον οργανισμό συνήθως εγκαθίσταται στα κύτταρα του ρινοφάρυγγα και του στοματοφάρυγγα. Ο ιός εισβάλλει σε υγιή κύτταρα και αρχίζει να αναπαράγεται. Η διαδικασία αυτή μπορεί να διαρκέσει μία έως δύο εβδομάδες, χωρίς απαραίτητα το άτομο να εμφανίζει συμπτώματα. Τα συμπτώματα στους περισσότερους ανθρώπους περιορίζονται στο ανώτερο αναπνευστικό σύστημα.

Πώς εκδηλώνεται νόσος COVID-19;

Τα πρώτα συμπτώματα συνήθως περιλαμβάνουν πυρετό, κεφαλαλγία, πονόλαιμο και ξηρό βήχα. Επιπλέον μπορεί να εμφανιστούν δύσπνοια, μυαλγίες, ασυνήθιστη κόπωση, απώλεια της γεύσης ή της όσφρησης, ρινική συμφόρηση, ναυτία ή διάρροια. Ο βαθμός εμφάνισης των συμπτωμάτων ποικίλει από άτομο σε άτομο.

Ποιες είναι οι επιπλοκές της νόσου COVID-19;

Συνήθως, εάν το ανοσοποιητικό σύστημα δε μπορέσει να αντιμετωπίσει τη λοίμωξη την πρώτη εβδομάδα ο ιός μπορεί να προχωρήσει στους πνεύμονες προκαλώντας πνευμονία. Η πνευμονία οδηγεί σε δυσκολία στην αναπνοή λόγω πτώσης του οξυγόνου στο αίμα. Οι περισσότεροι άνθρωποι αναρρώνουν μέσα σε μία με δύο εβδομάδες αλλά η διαδικασία ανάρρωσης μπορεί να πάρει και περισσότερο χρόνο. '

Ωστόσο σε κάποιους ασθενείς η πνευμονία μπορεί να επιδεινωθεί γρήγορα οδηγώντας στο σύνδρομο αναπνευστικής δυσχέρειας (ARDS). Οι μικροσκοπικοί, λεπτοί σάκοι αέρα που μεταφέρουν οξυγόνο στο αίμα και ονομάζονται κυψελίδες γεμίζουν με ένα βλεννώδες υλικό. Η ακτινογραφία και η αξονική τομογραφία θώρακος μπορεί να δείξουν ότι μεγάλες περιοχές στους πνεύμονες έχουν καταλειφθεί και δεν εισέρχεται αέρας. Τα επίπεδα του οξυγόνου στο αίμα πέφτουν επικίνδυνα και σε ορισμένες περιπτώσεις χρειάζεται μηχανική υποστήριξη της αναπνοής με αναπνευστήρα. Σήμερα γνωρίζουμε ότι η επιδείνωση στους ασθενείς με COVID-19 δεν επέρχεται μόνο από τη βλάβη στους πνεύμονες αλλά και από μια αντίδραση του ανοσοποιητικού συστήματος που ονομάζεται «καταρράκτης των κυτταροκινών». Η ανοσολογική αυτή αντίδραση μπορεί να οδηγήσει σε πτώση της αρτηριακής πίεσης, πολυοργανική ανεπάρκεια και βλάβη των αγγείων.

Εκτός από πνευμονία, ποιες άλλες επιπλοκές μπορεί να προκαλέσει η νόσος COVID-19;

Η COVID-19 μπορεί να προσβάλει σχεδόν όλα τα όργανα για το λόγο αυτό θεωρείται «πολυσυστηματικό νόσημα».

Μπορεί να συμβούν σοβαρές επιπλοκές από την καρδιά, ιδίως σε ασθενείς που νοσούν βαριά, όπως αρρυθμίες, μυοκαρδιοπάθεια, οξεία μυοκαρδιακή βλάβη, καρδιακή ανεπάρκεια, επιπλοκές από τα αγγεία. Στους βαρέως πάσχοντες μπορεί να δημιουργηθούν θρόμβοι μέσα στα αγγεία προκαλώντας πνευμονική εμβολή ή εγκεφαλικό.

Η νόσος COVID-19 φαίνεται επίσης ότι προκαλεί συμπτώματα και από τον εγκέφαλο όπως διαταραχή του επιπέδου συνείδησης, επιληπτικές κρίσεις και εγκεφαλικά επεισόδια. Περίπου οι μισοί από τους ασθενείς που νοσηλεύονται με νόσο COVID-19 έχουν αυξημένα ηπατικά ένζυμα γεγονός που υποδεικνύει ηπατική βλάβη, η οποία πιθανώς είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης της επίδρασης του ιού, της φαρμακευτικής αγωγής και της διαταραχής του ανοσοποιητικού συστήματος.

Η νεφρική βλάβη είναι συνήθης σε ασθενείς που κάνουν σοβαρή νόσηση από COVID-19. Η φαρμακευτική αγωγή, η πτώση της αρτηριακής πίεσης, η διαταραχή του ανοσολογικού συστήματος αλλά και τα υποκείμενα νοσήματα συμβάλουν στην εμφάνιση εκδηλώσεων από τους νεφρούς.

Περίπου το ένα τρίτο των ασθενών που νοσηλεύονται λόγω COVID-19 εκδηλώνουν επιπεφυκίτιδα. Αυτό οφείλεται στον ερεθισμό των οφθαλμών από τον ιό.

Μπορεί να προκληθούν βλάβες σε ασθενείς που πέρασαν τη νόσο COVID-19 πολύ ελαφρά ή χωρίς συμπτώματα;

Υπάρχουν μελέτες που δείχνουν ότι έως και 40% των ατόμων που έχουν μολυνθεί με κορωνοϊό νοσούν ασυμπτωματικά, δεν εκδηλώνουν δηλαδή συμπτώματα. Ωστόσο, ακόμα και στα άτομα αυτά ο ιός μπορεί να προκαλέσει βλάβες στους πνεύμονες όπως μπορεί να αποκαλύψει η ακτινογραφία και η αξονική θώρακος.

